

vivahteista. Suomalainen etenkin Israelia käsittelevä raamatullinen kirjallisuus olisi jäänyt paljosta vaille ilman Risto Santalan tuotantoa. Me kaikki jäämme varmasti kaipaamaan Ristoa, tuota lämminhenkistä

ja ystävällistä isähahmoa, jonka opillisen tuotannon merkitys tulee ajan myötä vielä varmasti kasvamaan. Vaikka hän on nyt poissa luotamme täältä ajasta, hän jää kuitenkin elämään mielissämme ja muistois-

samme eräänä aikamme hengellisistä ikoneista, miehenä, jonka tässä merkityksessä jättämiä saappaita on vaikea, jos ei peräti mahdotonta, täyttää. □

JUHANI AITOMAA

Tuliko mormoni Mitt Romneystä USA:n presidentti?

USA:n presidenttinä toimivan (lehden painoon mennessä) Barack Obaman tuntemaa myötämielisyyttä islamia kohtaan vierastetaan Israelissa. Myös Amerikan kristityt konservatiivit eivät pidä asiasta. Monet israelilaiset eivät kuitenkaan pidä Obamaa huonona presidenttinä Israelin kannalta. Obaman haastaja Mitt Romney puolestaan kuuluu mormoneihin, uskontoon, jolla Amerikassa on yli 14 miljoonaa jäsentä (2010). Monet kristityt ajattelevat Romneyn olevan parempi vaihtoehto USA:n presidentiksi ja että hän tukisi Israelia enemmän kuin Obama. Mutta kuinka Romneyn vakaumus vaikuttaisi hänen viranhoidossaan?

Mormonien mukaan he ovat Aabrahamin, lisäkin ja Jaakobin suoria jälkeläisiä. Mormonin kirja esittää, että kun israelilaiset karkotettiin niin Manassen ja Efraimin heimot (Joosefin poikien jälkeläiset) asettuivat Amerikkaan. Mormonien mukaan siitä todistaa mm. Jaakobin profetia Joosefille 1. Moos. 49:22. Mormonien vaikutus british/angloisraelisiin ja päinvastoin, on selvää. Mormoniuskonto on yksi ”kadonneiden Israelin heimojen” selitysmalli. Mormoneiden uskomus siitä, että USA on Joosefin poikien mukaan Israelin ”kadonneisiin” heimoihin kuuluvien ”Manassen ja Efraimin” jälkeläisten asuinsija, on sama kuin britishisraelismissä. Mormonit ottavat Raamatusta samoja jakeita, kuin kristityt asian kannattajat tukemaan uskomuksiaan.

Mormonin kirja kertoo myös, että ryhmä Juudan heimoon kuuluvia saapui Amerik-

kaan sen jälkeen, kun Juuda joutui Babylonian valtaamaksi. Mormonit, eli Myöhempien aikojen pyhien Jeesuksen Kristuksen kirkko, tuomitsee antisemitismiin ja sanoo tukevansa Israelia. Eräät juutalaiset uskovat mormonien kokemien vainojen saaneen heidät tuntemaan myötätuntoa toista vainottua ihmisryhmää, juutalaisia, kohtaan. Toisaalta on esitetty paljastuksia, joiden mukaan mormonikirkko tukee myös arabi- ja PLO-mielisiä ryhmiä.

Mormonin kirja mainitsee Israelin tulevasta kukoistuksesta. Mormoniuskonnon perustaja Joseph Smith uskoi juutalaisten paluuseen omaan maahansa. Tämä on saanut aikaan sen, että juutalaiset yleensä suhtautuvat mormoneihin lämpimämmin, kuin moniin muihin uskontokuntiin, mukaan lukien evankeliset kristityt. Mormoneilla on Israelissa oma tukikohta, Brigham Young University Study Center Jerusalemissa ja heidän teologiansakin mukaan mormonien läsnäolo Israelissa on välttämätön. □

Nyt on mormonien hetki – kirjoittaa mormonien päälehti The Salt Lake Tribune